

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060205

PROTOKOLL
2019-12-16
2019-12-19
Föredragning i
Stockholm

Aktbilaga 23
Mål nr M 4981-19

RÄTTEN

Hovrättsråden Karin Wistrand och Lars Olsson, tekniska rådet Ingrid Johansson samt tf. hovrättsassessorn Annika Grönlund, referent

FÖREDRAGANDE OCH PROTOKOLLFÖRARE

Tf. hovrättsassessorn Annika Grönlund

PARTER

Klagande

1. Styrso Marinteknik Handelsbolag, 916444-5711
c/o JK

2. Vrångö Transport AB, 556521-1850
c/o MS

Ombud för 1 och 2: advokaten AL

Motparter

1. Göteborgs kommun
404 82 Göteborg

2. Havs- och vattenmyndigheten
Box 11930
404 39 Göteborg

3. Länsstyrelsen i Västra Götalands län
403 40 Göteborg

4. Miljö- och klimatnämnden i Göteborgs Stad
Box 7012
402 31 Göteborg

Dok.Id 1557176

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50 E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se		måndag – fredag 09:00–16:30

SAKEN

Avvisad ansökan om tillstånd för vattenverksamhet angående utfyllnad i vattenområde för erhållande av större markytor, muddring m.m. på XXX m.fl. i Göteborgs kommun

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, slutliga beslut 2019-04-11 samt beslut om komplettering 2019-04-15 i mål nr M 3501-17

Målet föredras och följande antecknas.

Mark- och miljödomstolen avvisade den 11 april 2019 Styrso Marinteknik Handelsbolags och Vrångö Transport AB:s ansökan om tillstånd för vattenverksamhet med hänvisning till att bolagen inte hade för den sökta verksamheten nödvändig rådighet. Mark- och miljödomstolen fastställde även prövningsavgiften samt förpliktade bolagen att betala ersättning för rättegångskostnader till Länsstyrelsen i Västra Götalands län. Den 15 april 2019 kompletterades avgörandet genom ett förordnande om rätt till ränta på rättegångskostnaderna.

Bolagen har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska undanröja mark- och miljödomstolens beslut om avvisning, prövningsavgift och rättegångskostnader och återförvisa målet till mark- och miljödomstolen för fortsatt handläggning. Bolagen har till stöd för sin talan givit in kompletterande utredning, främst ett klagande från Göteborgs kommun, angående innehållet i de upplåtelse som bolagen åberopar som grund för sin vattenrättsliga rådighet inom hela det område som vattenverksamheten avses att bedrivas.

Göteborgs kommun har, i egenskap av fastighetsägare, medgivit bolagens ändringsyrkande. **Miljö- och klimatnämnden i Göteborgs Stad** samt **Havs- och vattenmyndigheten** har inte haft några synpunkter på ändringsyrkandet. **Länsstyrelsen i Västra Götalands län** har motsatt sig ändring avseende kostnadsersättning till länsstyrelsen men har avstått från att yttra sig i frågan om rådighet och prövningsavgift. Länsstyrelsen har yrkat ersättning för rättegångskostnader i Mark- och miljööverdomstolen med 1 600 kr.

Bolagen har motsatt sig att ersätta länsstyrelsen för rättegångskostnader i Mark- och miljööverdomstolen men godtagit beloppet som skäligt i och för sig.

Mark- och miljööverdomstolen fattar följande

BESLUT (att meddelas 2019-12-23)

Mark- och miljööverdomstolen undanröjer mark- och miljödomstolens slutliga beslut den 11 april 2019 och beslut om komplettering den 15 april 2019 samt återförvisar målet till mark- och miljödomstolen för fortsatt handläggning.

Det ankommer på mark- och miljödomstolen att pröva frågan om ersättning för rättegångskostnader i Mark- och miljööverdomstolen i samband med målet efter dess återupptagande.

Skäl

Att sökanden har rådighet för den verksamhet som ansökan avser är en processförutsättning. Som mark- och miljödomstolen redogjort för ska rådighet finnas under den tid som vattenverksamheten pågår. Det är sökanden som ska styrka rådigheten. Rådighet ska typiskt sett grundas på äganderätt, en i tiden obegränsad servitutsrätt eller tomt-rätt. Även en tidsbegränsad rådighet kan dock tillerkännas saklegitimerande verkan. Den som på grund av nyttjanderätt eller någon annan rättighet disponerar över yt- eller grundvatten för viss tid anses också kunna ansöka om tillstånd att utföra vattenföretaget, förutsatt att detta faller inom ramen för upplåtelseavtalet. Det ankommer därefter på tillståndsmyndigheten att med hänsyn till omständigheterna i det särskilda fallet avgöra om det, trots den begränsade rådigheten, finns förutsättningar att bevilja tillstånd (se prop. 1981/82:130 s. 401).

De fastigheter som bolagens ansökan rör är XXY, XXX och XYX. Styrso Marinteknik Handelsbolag äger fastigheten XXY. De två andra fastigheterna, XXX och XYX, ägs av Göteborgs kommun.

Det finns tre arrendeavtal som berör de fastigheter som ägs av Göteborgs kommun:

- Avtal AL 2015-1067 mellan Vrångö Transport AB och Göteborgs kommun rörande, såvitt nu är av intresse, del av fastigheten XXX,
- Avtal AL 2015-0168 mellan Styrso Marinteknik Handelsbolag och Göteborgs kommun rörande del av fastigheten XYX och del av fastigheten XXX samt Avtal AL 2015-0169 mellan Vrångö Transport AB och Göteborgs kommun
- rörande del av fastigheten XXX.

Arrendeavtalen omfattar samtliga de områden som ansökan om vattenverksamhet avser. Den ursprungliga avtalstiden är 2015-03-01–2018-02-28 och avtalen har 12 månaders förlängningstid. Bolagen har i mark- och miljödomstolen gett in tilläggsavtal till respektive arrendeavtal. Av tilläggsavtalen framgår bl.a. att ny arrendetid är 2020-03-01–2028-02-28 och att avtalen förlängs med 12 månader vid utebliven uppsägning. Uppsägning ska göras 12 månader innan avtalstidens utgång. Avtalen kan alltså inte genom uppsägning bringas att upphöra före den 28 februari 2028. Till skillnad från mark- och miljödomstolen gör Mark- och miljööverdomstolen därför bedömningen att arrendeavtalen jämte tilläggsavtalen är gällande under hela den tid (5 år) som den ansökta vattenverksamheten ska pågå.

Genom ett rådighetsmedgivande har Göteborgs kommun till bolagen upplåtit rådighet avseende de arbeten som ansökan om vattenverksamhet avser. I det klagörande från kommunen som getts in i Mark- och miljööverdomstolen tydliggörs att kommunen avsett att upplåta rådighet för hela det område och för den vattenverksamhet som ansökan om tillstånd avser under den period arrendeavtalen löper. Enligt Mark- och miljööverdomstolen finns ingen motsättning mellan rådighetsmedgivandet, klagörandet och arrendeavtalen. Det är tydligt att syftet är att möjliggöra tillstånd till den ansökta vattenverksamheten.

Med hänsyn till att arrendeavtalen tillförsäkrar sökandena rådighet under hela verksamhetstiden, att arrendeavtalen omfattar hela det område som ansökan om vattenverksamhet avser och att det är tydligt att fastighetsägaren har avstått rådighet till förmån för bolagen för de åtgärder ansökan om tillstånd till vattenverksamhet avser gör Mark-

och miljööverdomstolen bedömningen att bolagen har visat att de har en sådan grundläggande rådighet som är en processförutsättning. Mark- och miljödomstolens beslut om avvisning ska därför undanröjas.

Skäligheten av den beslutade prövningsavgiften ska prövas i samband med att handläggningen avslutas (9 kap. 3 § andra stycket förordningen [1998:940] om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken). Samma princip gäller i fråga om ersättning för rättegångskostnader i målet vid mark- och miljödomstolen.

Mark- och miljödomstolens beslut ska således undanröjas i sin helhet och målet återförvisas dit för fortsatt handläggning.

Frågan om ersättning för rättegångskostnader i Mark- och miljööverdomstolen ska enligt 18 kap. 15 § tredje stycket rättegångsbalken prövas av mark- och miljödomstolen i samband med målet efter dess återupptagande.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga A

Överklagande senast 2020-01-20

Annika Grönlund

Protokollet uppvisat/

Hur man överklagar Mark- och miljööverdomstolens avgörande

Den som vill överklaga Mark- och miljööverdomstolens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Mark- och miljööverdomstolen.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till Mark- och miljööverdomstolen senast den dag som anges i slutet av Mark- och miljööverdomstolens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar Mark- och miljööverdomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningsstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i Mark- och

miljööverdomstolen uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (domstolens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se